

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри технологій в
ресторанному господарстві, готельно-
ресторанної справи та підприємництва
Протокол №1 від 31 серпня 2022 р.
Завідувач кафедри

_____ О. А. Ніколайчук

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства
та соціально-правових дисциплін
Протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.
Зав. кафедри

_____ С. А. Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробники:

Ніколайчук О.А., к.е.н., доцент

Шульженко І.В., к.ю.н., доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності")/ вибіркова дисципліна	Обов'язкова для ЗВО спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 133 «Галузеве машинобудування», 142 «Енергетичне машинобудування», 181 «Харчові технології», 241 «Готельно-ресторанна справа»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, годин	16/8
Практичні / семінарські, годин	56/10
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	78/132
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4,5
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета: формування системи знань, умінь та навичок щодо організації підприємницької діяльності, обґрунтування доходів, витрат та економічної доцільності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності, правового регулювання забезпечення підприємницької діяльності, формування навичок застосування правових знань при виникненні, зміні та припиненні підприємницьких правовідносин.

Завдання дисципліни полягає в теоретичній і практичній підготовці здобувачів ВО щодо організаційних та правових умов створення та припинення підприємницької діяльності, формування вмінь та навичок: обґрунтування та оцінювання доходів, витрат та ефективності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності, проведення комплексних розрахунків з метою обґрунтування управлінських рішень, бізнес-проектів та виявлення резервів підвищення ефективності господарської діяльності суб'єкта підприємницької діяльності; використання та дотримання правових засад регулювання державної реєстрації та ліцензування суб'єкта підприємницької діяльності, організації підприємницької діяльності юридичними та фізичними особами, правових засад

регулювання припинення та процедури банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності.

Предмет: організаційно-правові засади створення та припинення підприємницької діяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Загальні організаційні умови створення суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 2. Обґрунтування доходів створюваного суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 3. Обґрунтування витрат створюваного суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 4. Правове регулювання державної реєстрації та ліцензування суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 5. Правове регулювання організації підприємницької діяльності юридичними та фізичними особами

Тема 6. Обґрунтування ефективності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 7. Правове регулювання процедури припинення підприємницької діяльності юридичними та фізичними особами.

Тема 8. Правове регулювання процедури банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– **загальних програмних компетентностей:**

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

здатність діяти відповідально та свідомо;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність до адаптації та дій в новій ситуації;

здатність бути критичним і самокритичним;

здатність приймати обґрунтовані рішення;

навички міжособистісної взаємодії;

здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

здатність працювати у команді;

здатність працювати автономно;

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

– **фахових програмних компетентностей:**

здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької діяльності;

здатність виявляти знання та розуміння проблем професійної діяльності;

здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення та функціонування підприємницьких, структур;

здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур.

здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в професійній діяльності, працювати з економічною та іншою документацією;

здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності;

здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;

здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків суб'єктів бізнесу з урахуванням ризиків;

здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких структур;

здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів бізнесу;

здатність ініціювати створення бізнесу, формулювати бізнес-ідею створення суб'єктів бізнесу;

здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів бізнесу;

здатність здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів;

здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу;

здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу;

здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі;

здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності;

здатність втілювати інженерні розробки у галузевому машинобудуванні з урахуванням технічних, організаційних, правових, економічних та екологічних аспектів за усім життєвим циклом машини: від проектування, конструювання, експлуатації, підтримання працездатності, діагностики та утилізації;

здатність оцінювати техніко-економічну ефективність типових систем та їхніх складників на основі застосування аналітичних методів, аналізу аналогів та використання доступних даних;

здатність здійснювати комерційну та економічну діяльність у сфері галузевого машинобудування;

здатність розробляти плани і проекти у сфері галузевого машинобудування за невизначених умов, спрямовані на досягнення мети з урахуванням наявних обмежень, розв'язувати складні задачі і практичні проблеми підвищення якості продукції та її контролювання;

б) досягнення програмних результатів навчання:

використовувати базові знання з професійної діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;

знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких структур і застосовувати його на практиці;

володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких структур;

вміти застосовувати інноваційні підходи в професійній діяльності;

проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності;

демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;

застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких структур;

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності суб'єктів бізнесу і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів;

знати основи обліку та оподаткування;

знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків з урахуванням ризиків;

здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів;

вміти ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів бізнесу;

розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів бізнесу;

вміти формулювати бізнес-ідею створення суб'єктів бізнесу, вміти презентувати власні проекти щодо створення нового бізнесу;

виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера;

демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів;

демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта;

відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи;

оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння працювати в команді;

використовувати інформаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів;

розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;

аналізувати інженерні об'єкти, процеси та методи;

розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань;

відшукувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, зокрема, іноземною мовою, аналізувати і оцінювати її;

розуміння нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) наслідків інженерної практики;

управляти професійною діяльністю у роботі над проектами принаймні в одному з напрямів енергетичного, беручи на себе відповідальність за прийняття рішень;

ефективно спілкуватися з питань інформації, ідей, проблем та рішень з інженерним співтовариством і суспільством загалом;

ефективно працювати в національному та міжнародному контексті, як особистість і як член команди, і ефективно співпрацювати з інженерами та не інженерами.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

нормативно-правової бази, яка регулює процедуру реєстрації та припинення суб'єктів підприємницької діяльності в Україні;

механізму та середовища функціонування суб'єктів підприємницької діяльності;

інструментарію обґрунтування доходів створюваного суб'єкта підприємницької діяльності;

методики обґрунтування витрат створюваного суб'єкта підприємницької діяльності;

особливостей аналізу фінансово-економічних результатів й ефективності діяльності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності;

основних засад правового регулювання державної реєстрації та ліцензування суб'єкта підприємницької діяльності, організації підприємницької діяльності юридичними та фізичними особами;

правового регулювання процедури припинення підприємницької діяльності юридичними та фізичними особами, процедури банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності;

– **уміння/навички:**

розрізняти організаційно-правові форми підприємницької діяльності, робити обґрунтований вибір напрямів діяльності та сфери бізнесу;

організовувати збір і аналізувати інформацію про фактори середовища функціонування, оцінювати їх вплив на діяльність суб'єкта підприємницької діяльності;

обґрунтовувати доходи та витрати створюваного суб'єкта підприємницької діяльності;

аналізувати ефективність використання ресурсів створюваного суб'єкта підприємницької діяльності;

здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, розраховувати амортизаційні відрахування основних засобів та нематеріальних активів;

визначати склад та структуру персоналу створюваного суб'єкта підприємницької діяльності;

здійснювати раціональну організацію оплати праці, вибір форм і систем оплати праці, визначати оптимальну величину і склад фонду оплати праці;

обґрунтовувати стратегічні та тактичні управлінські рішення з різних аспектів господарської діяльності суб'єкта підприємницької діяльності;

розраховувати собівартість продукції та витрати операційної діяльності, складати кошторис витрат на виробництво продукції, надання послуг, виконання робіт, визначати ціни на продукцію, роботи, послуги;

застосовувати основи обліку та оподаткування у підприємницькій діяльності;

аналізувати основні показники ефективності діяльності суб'єкта підприємницької діяльності;

здійснювати процедуру подання документів для державної реєстрації юридичних та фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності;

здійснювати процедуру подання документів для ліцензування певних видів підприємницької діяльності;

розраховувати ставки єдиного податку за спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності фізичних осіб – підприємців;

аналізувати документи для вирішення господарських спорів між суб'єктами підприємницької діяльності;

здійснювати процедуру прийняття на роботу суб'єктами підприємницької діяльності найманих працівників;

здійснювати процедуру припинення підприємницької діяльності юридичними та фізичними особами – підприємцями;

– **комунікація:**

здатність спілкуватися та доносити інформацію щодо механізму функціонування суб'єкта підприємницької діяльності до фахівців та нефаківців підприємницької діяльності;

аргументувати напрями ефективного розвитку суб'єкта підприємницької діяльності;

– **відповідальність і автономія:**

демонструвати підприємливість та відповідальність за результати прийняття рішень у господарській діяльності суб'єктів бізнесу;

дотримуватися вимог до діяльності для забезпечення сталого розвитку підприємницьких структур.

4. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекц	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Організаційно-правові засади створення суб'єкта підприємницької діяльності					
Тема 1. Загальні організаційні умови створення суб'єкта підприємницької діяльності	14	2	4		8
Тема 2. Обґрунтування доходів створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	22	2	6		14
Тема 3. Обґрунтування витрат створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	26	2	10		14
Тема 4. Правове регулювання державної реєстрації та ліцензування суб'єкта підприємницької діяльності	23	2	10		11
Тема 5. Правове регулювання організації підприємницької діяльності юридичними та фізичними особами	23	2	10		11
Тема 6. Обґрунтування ефективності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	20	2	8		10
Разом за змістовим модулем 1	128	12	48	0	68
Змістовий модуль 2. Організаційно-правові засади припинення підприємницької діяльності					
Тема 7. Правове регулювання припинення підприємницької діяльності.	11	2	4		5
Тема 8. Правове регулювання процедури банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності	11	2	4		5
Разом за змістовим модулем 2	22	4	8	0	10
Усього годин	150	16	56	0	78

5. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарсько-практичного заняття	Кількість годин
1.	Семінар з виконанням практичних завдань Загальна характеристика проекту створення суб'єкта підприємницької діяльності	2
2.	Семінар з виконанням практичних завдань Оцінка ринкової позиції створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
3.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування обсягів операційної діяльності та реалізації продукції / товарів / послуг створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
4.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування стратегії збуту та реалізації продукції / товарів / послуг створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
5.	Семінар з виконанням практичних завдань	2

	Організація рекламної кампанії створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	
6.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування матеріальних витрат створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
7.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування витрат на оплату праці створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
8.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування амортизаційних відрахувань та зведених витрат створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
9.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування меж доцільності діяльності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
10.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація формування капіталу створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
11.	Семінар з виконанням практичних завдань Загальні правила та завдання державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності.	2
12.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання державної реєстрації юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.	2
13.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання державної реєстрації фізичних осіб-підприємців	2
14.	Семінар з виконанням практичних завдань Спрощена система оподаткування, обліку та звітності фізичних осіб – підприємців	2
15.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання ліцензування видів підприємницької діяльності	2
16.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання договірних відносин між суб'єктами підприємницької діяльності	2
17.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання вирішення господарських спорів між суб'єктами підприємницької діяльності	2
18.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання прийняття на роботу суб'єктами підприємницької діяльності найманих працівників	2
19.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання звільнення з роботи суб'єктами підприємницької діяльності найманих працівників	2
20.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація охорони праці суб'єктом підприємницької діяльності	2
21.	Семінар з виконанням практичних завдань Визначення кінцевих фінансових результатів створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
22.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування вибору системи оподаткування створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
23.	Семінар з виконанням практичних завдань	2

	Аналіз показників економічної ефективності діяльності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	
24.	Семінар з виконанням практичних завдань Обґрунтування економічної доцільності створюваного суб'єкта підприємницької діяльності	2
25.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання процедури припинення підприємницької діяльності юридичними особами.	2
26.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання процедури припинення підприємницької діяльності фізичними особами.	2
27.	Семінар з виконанням практичних завдань Правове регулювання банкрутства в Україні	2
28.	Семінар з виконанням практичних завдань Процедура банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності	2
	Всього	56

5. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку: впродовж семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ заняття	Кількість балів
Змістовий модуль 1	
Тема 1	3
Тема 2	2
Тема 3	4
Тема 4	2
Тема 5	2
Тема 6	4
Тема 7	4
Тема 8	4
Тема 9	4
Тема 10	3
Тема 11	4
Тема 12	4
Тема 13	4
Тема 14	4
Тема 15	4
Тема 16	4
Тема 17	2
Тема 18	2
Тема 19	2
Тема 20	2
Тема 21	2

Тема 22	2
Тема 23	2
Тема 24	2
Разом змістовий модуль 1	72
Змістовий модуль 2	
Тема 25	2
Тема 26	2
Тема 27	2
Тема 28	2
Разом змістовий модуль 2	8
Захист звіту з індивідуальної роботи	20
Разом	100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота		Захист звіту	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20	100
72	8		

Складання заліку передбачає захист виконаних індивідуальних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами виконання індивідуального завдання та за результатами його захисту. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	